

Erdő-diagnózis

– ERTI-jelentés erdeink egészségi állapotáról –

Az erdőgazdálkodók számára sok hasznos és fontos információt tartalmaz az Erdészeti Tudományos Intézet (ERTI) Erdővédelmi Osztályának 111 oldalas és „A 2000. évi biotikus és abiotikus erdőgazdasági károk, valamint a 2001-ben várható károsítások” című prognózisfüzete.

A prognózisfüzet főbb megállapításai:
1. A károsítások területe és mértéke 2000-ben nem emelkedett.

2. Az erdőgazdálkodók 138 312 ha biotikus és abiotikus kárt jelentettek (1. táblázat).

3. A 2000. évre szóló előrejelzések 70%-ban bevaltak.

4. Növekedett az egyéni és társult formában erdőgazdálkodóktól beküldött erdővédelmi jelzőlapok száma.

5. Az erdővédelmi jelzőlapokat sok esetben hiányosan töltötték ki a beküldők.

6. A biotikus és abiotikus károkat csak a természetközeli (a természetes folyamatokra alapozott Pro Silva szemléletű) erdőgazdálkodással lehet csökkenteni.

A prognózisfüzetben 85 táblázat mutatja be a károsítások mértékét – gyenge, közepes, erős bontásban és összesen – ha-ban és a védekezéssel érintett területet ugyancsak ha-ban. A prognózisfüzetben 12 ábra szemlélteti az egyes károsítók (pl. pajor, cserebogár, szűfélék, aszálykár stb.) kártételi területének alakulását (ha-ban) 1962–2000 közötti években. Az egyes károsítások populációdinamikájáról 23 diagram tájékoztat. A 13 károsító lepkéről készült rajz a felismerést könnyíti meg. A füzet 16 színes fotóját az Erdővédelmi Osztály munkatársai készítették.

A színvonalas kiadvány gondos összeállítása *dr. Leskó Katalin*, a lepkera rajzok *Szabóky Csaba* érdeme. Munkájukat illesse köszönet és elismerés! A prognózisfüzet forgatása során felmerült a kérdés, hogy az 1962 óta folyamatosan megjelenő összegező, értékelő prognózisfüzeteket az érintettek – erdőtulajdonosok, erdőgazdálkodók, szakemberek – olvassák-e? Ha nem, akkor – sajnos – sem az erdőtulajdonosokat, sem az erdőgazdálkodókat, sem a szakembereket nem érdekli erdeink egészségi állapota. Úgy is lehetne fogalmazni, hogy az erdővédelem az erdőgazdálkodás mostohája. Gyánítom, hogy így van. Bár tévednék!

Dr. Csötönyi József

1. táblázat
A 2000. évi erdőkárok struktúrája (prognózisfüzet alapján)

A károsító megnevezése		A károsítók száma	A károsított terület		Védekezéssel érintett ter.	
			(ha)	%	(ha)	%
Biotikus	Rovar	44	60 320	44	1415	2
	Gomba	9	14 613	10	127	1
	Egyéb	1	964	1	183	19
	Növényi	2	3 158	2	10	–
	Vadkár		18 913	14	1 760	9
	Fapusztulás		2 597	2	38	1
Biotikus összesen			100 565	73	3 533	4
Abiotikus		10	37 747	27	4 324	11
Mindösszesen			138 312	100	7 857	6

A táblázat szerint az élővilág károsítása (az ember kártétele nélkül) 73%-os, az élettelen környezet károsítása pedig 27%-os arányt képvisel. A védekezéssel érintett terület a károsított erdőnek mindössze 6%-a. A prognózisfüzet az egyes károsítókról előrejelzést ad és ismerteti a védekezés módját.

2. táblázat
A 3 legnagyobb károsító

A károsító megnevezése			A károsított terület (ha)
Biotikus	Rovar	Tölgy-makk zsuzsokfélék	8 178
		Cserebogár	8 029
		Akáclevél-aknázómoly	7 953
	Gomba	Tölgylisztharmat	4 919
		Feketefenyő hajtáspusztulás	4 495
		Erdeifenyő tükcárgomba	1 953
	Egyéb	Mezei pocok	964
	Növényi	Sárga fagyöngy (fakin)	2 105
		Fehér fagyöngy	10 53
	Vadkár	Téli vadkár	14 157
		Nyári vadkár	4 756
	Fapusztulás	Kocsánytalantölgy-pusztulás	1 274
		Fenyőpusztulás	345
Abiotikus		Hótörés	19 984
		Aszálykár	11 138
		Szélöntés	3 429

Erdeinkben – 2000-ben – a legnagyobb kárt a hótörés (19 984 ha), a vad (18 193 ha), valamint az aszály okozta (11 138 ha).

Erdészeti Szakvásár és Konferencia
Sopron
2001. augusztus 22-25.